

סגולה שלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיעו עכ"א

סגולת הצדיק משטפונשט זיע"א
אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפונשט], **אמר:** מי שרצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממונו, שידבר לפחות מאולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי חקת תשפ"ב

גליון 87

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

כאשר מלאך צועק יש לצעוק אחריו בלי שאלות

דשמות המלאכים המוזכרים במזמור זה מעת בריאת העולם נבראו, וכל אחד צועק ומכריז פסוק שלו⁽¹⁾, ומעת הבריאה יש מלאך שצועק 'לסיחון מלך האמורי' כי לעולם חסדו ויש מלאך נוסף שצועק 'ולעוג מלך הבשן' כי לעולם חסדו⁽²⁾, ואם מלאך צועק כן מעת הבריאה יש לצעוק אחריו ואין מקום לשאלות⁽³⁾.

כי לעולם חסדו" דמה מקום לפירוט אחרי שאמר "למכה מלכים גדולים כי לעולם חסדו". וענה לו שאלה זו שאלתי בקטנותי את אבי הקדוש הרבי שלום מפראהבישט ואמר לי שגם הוא שאל שאלה זו בקטנותו את אביו הרבי אברהם המלאך ואמר לו שגם הוא שאל את אביו הרב המגיד [ממעזריטש] זיע"א, וענה

"ויצא עוג מלך הבשן לקראתם וגו' ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו וגו' לסיחון מלך האמורי אשר יושב בחשבון" (במדבר כא כג-לד). שמעתי ממו"ח אדמו"ר [בעל נתיבות שלום מסלונים] זיע"א שהרה"ק מרייזין נשאל ע"י בנו מה שנאמר בהלל הגדול (תהלים קלו יט-כ) "לסיחון מלך האמורי כי לעולם חסדו, ולעוג מלך הבשן

השלמות וציונים

1. כתב בספר הפליאה (דף נה): כל המלאכים ההם (שלימדו תורה את כ"ו דורות שמאדם ועד משה), מתורה שבעל פה נאצלו, ומשם קבלו גם הם עד שבא משה והוריד לעולם כח שניהם, היא תורה שבכתב ותורה שבעל פה, וכנגדם אמר דוד כ"ו פעמים 'כי לעולם חסדו', ויש מלאך אחד וסנדלפון שמו, וכשמזכיר את שם המפורש עולה בראש אתריאל יהו"ה צבאות, ומיד כ"ו מלאכים סובלים כסא הכבוד, יום א' אומר 'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו' וכן בכל יום ויום עד סוף הלל הגדול, וכל אחד מהם אומר פסוק אחד בכל יום, ובשעה שמשוררים מכסים פניהם לבל יראו פני השכינה. עכ"ל.
2. כתב בספה"ק דגל מנחה אפרים (פר חיי שרה, ד"ה או יאמר ע"ד שאמר דוד) שכתב: ידוע שדוד המלך ע"ה חיבר הספר תהלים חמשה ספרים נגד חמשה חומשי תורה נמצא כלול וגנונו בו כל התורה כולה. עכ"ל. ועל דברים אלו כתב בספר עבודת עבודה (שיחות קודש, מוצאי שב"ק מסות מסעי עמ' ספז) דנמצא כי על ידי ספר התהלים אנו מתקשרים גם אל משה שעל ידו ניתנה התורה לישראל, וגם על ידי אהרן, כי משה ואהרן היו שני שושבינים, אהרן שושבינא דמטרוניתא ומשה שושבינא דמלכא (זה"ק ח"ג נג), והן תרי רעין דלא מתפרשין. אבל לא די בזה שבעיר יש מנין של אומרי תהלים, אלא כל אחד צריך לעסוק באמירת תהלים וכו', כי בספר תהלים רמזו כל מה שיארע לכל אדם בכל מקום ובכל זמן עד אלף השביעי, ועד בכלל, הכל כתוב בספר תהלים, וכל אדם זוכה להשיג בו כפי מה שמתקשר בו ועוסק באמירתו. וראה כעין זה בדברי המפרש הקדמון דון דוד אבן יהיא (בסוף ההקדמה לפירושו על תהלים) שכתב: כי מעלת הספר הלז (תהלים) היא גדולה מאד כי הוא נמשך אל התורה אלקית והוא כדמות צורה ותכלית אליה. ועל כן תיקנו חכמינו ז"ל במוסף של ראש השנה בסדר מלכיות זכרונות ושופרות, אחרי הפסוקים מהתורה לומר אחריהם פסוקי תהלים, להיות התהלים מחובר עם התורה ונמשך אליה, ואחריו פסוקי
3. ועיין שם שביאר את הדברים על פי דברי מרן האר"י ז"ל (ספר הליקוטים, פר' דברים פרק א) דסיחון ועוג שהיו סמוכים לארץ ישראל מרמזים על ב' הקליפות הסובבים את הקדושה ומעכבים את האדם שלא יפתח פיו בתפילה והודיה להש"ת. וההתבוננות הזו שאם מלאך צועק צועקים אחריו בלא לשאול שאלות, זו הדרך להתגבר על אותה קליפה ולשברה, והיינו דפעמים מרגיש אדם שעומד בפני מבוי סתום וכוחות הקליפה מתגברים עליו, אך הדרך הוא להמשיך בתפקידו ולעשות המוטל עליו בלא לשאול שאלות ולעשות חשבונות, דאין לך דבר שלא נברא כח כנגדו בקדושה לנצחו, ואותו מלאך זה תפקידו לעזור לאיש יהודי להתגבר על ב' הקליפות הסובבים את הקדושה.

השושלה
הבא קדישא
מדין
בן הרה"ק
בן הרה"ק
אברהם המלאך
בן הרה"ק רבי
אברהם המלאך
בן הרה"ק המגיד
הגדול ממעזריטש

הילולא דצדוקא

הרה"ק רבי אריה לייב מבענדער זי"ע

גיסו ותלמידו המובהק של רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע
לרגל יומא דהילולא ג' תמוז תרי"ד

בשנת תקע"ד הוכתר לשמש כרבה של בענדער (כפי שנקראה בפי היהודים, או 'טיגינה' בפי הערלים המקומיים), [כותבי הקורות טעו לכתוב שהיא היתה חלק מגלילות סאווראן, ומכיון שאביו כיהן כמגיד בעיירה זו המשיך דרך אביו וצריך ביאור כי אינו נכון, העורך]. ושימש כמגדלור רוחני לכל סביבותיה, בהיותו מראשוני מפיצי דרכו של מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע ברומניה ובסרביה.

ביום ג' תמוז תרי"ד חשכו המאורות, ונשמתו של רבינו עלתה השמימה למגינת לב כל יהודי הסביבה אשר הוא היה להם לעינים, זקן ובא בימים היה עת השיב את נשמתו ליוצרה בהיותו בן שמונים ושתיים, דבר נדיר בימים ההם. גופו הטהור נטמן בבית החיים שבבענדה, ומקום ציונו הקדוש היה לתל תלפיות להמוני בני ישראל, להוושע בדבר ישועה ורחמים.

בשנת תשי"י החליטה ממשלת אוקראינה לחרוש את כל שטח בית העלמין כדי לבנות עליו בתי מגורים. וסיפר הרה"ח יוסף שניידר שהיה מן העוסקים במלאכת הקודש אשר באו את קברו ראו את גופו שלם לבוש בתכריכים הנראים כחדשים, ויהי לפלא.

התימת הרה"ק רבי אריה לייב אבד"ק בענדער בראש ספר 'מבשר צדק' נדפס בברדישוב תקע"ז, ועוד התימות מרבינו בענדעה מימין חותם: "הגבאים מוקלדי של הרב מבענדער שליט"א בשנת תרנ"ד לפ"ק", וחותם נוסף בימין: "יצחק ווערטהיים אב"ד בענדער"

בשנת תקל"ב האירו המאורות בבית הרה"ק רבי שמעון שלמה זי"ע, המגיד מסאווראן, מתלמידי מרן המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע, עם הולדת בנו אשר נקרא שמו בישראל 'אריה לייב'. בהגיעו לפרק האיש מקדש לקחו הרה"ק רבי אברהם מקאריסטשוב זי"ע - בנו של המגיד הרה"ק רבי צבי הירש מקאריסטשוב זי"ע וחתנו של הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאביל זי"ע בעל 'מאור עינים' כחתן לבתו.

לאחר נישואיו התגורר בפראהבישט בסמוך לחותנו, ויחד עם חותנו וגיסו רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע היה סמוך על שלחן הרה"ק ה'מאור עינים' מטשערנאביל זי"ע.

באותה תקופה דבק בכל נפשו בגיסו הרה"ק רבי שלום שכנא זי"ע, והיה מתבטל אליו כליל כתלמיד בפני רבו, והיה שותה בצמא מהמים הזכים המפכים בבאר המים החיים מבית מדרשו של רביה"ק מפראהבישט זי"ע.

בשנת תקס"ג אחרי שעלה רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע ונתעלה לישיבה של מעלה, נסע אל הרה"ק ממעז'בוז' שם ישב בצילו ושתה ממי מעיינותיו, ולאחר הסתלקותו נשאר במעז'בוז' להסתופף בצל הרה"ק בעל אוהב ישראל באותם ימים לפנות את קברו של רבינו למקום אחר, והנה כאשר פתחו מאפסא שכיחן אז כרבה של מעז'בוז'.

הקשר עם רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע דביקותו אל רבו הרה"ק מפראהבישט זי"ע

בקשר אמיץ וחזק, עוד בעת שישבו יחד סמוכים על שלחן חותנםזקנים הרה"צ הקדוש הרבי נחום מטשערנאביל זכרונו לחיי העולם הבא. ופעם אחת קרה במוצאי שבת קודש ישב בבית מורו הרבי שלום הנ"ל, ויתמהמה עד בוש, והיה כמה שעות בלילה, עד שהתחיל מורו הנ"ל לקרות קריאת שמע שעל המטה, והוא נפטר

שער הכניסה לבית העלמין בבענדער

בספר כרם ישראל (דף כג:) מובא מה שסיפר הרה"צ רבי יצחק מבענדער זכרונו לחיי העולם הבא, בשם זקינו הרה"צ הקדוש רבי אריה לייב זצ"ל הרב מבענדער, שהיה גיסו של הרבי שלום מפראהבישט, והיה גם תלמידו המובהק, והוא היה אדוק וכרוך אחרי רבו הרבי שלום הנ"ל

מכתב קודש

מרבנו הרה"ק מפראהבישט זי"ע להרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז זי"ע

כידוע, היה דרכו של הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז לדבר הרבה על צדיקי דורו (ואף על רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע היה מדבר סרה ומטיח דברים קשים בפני חסידיו, ואמרו שהיה זה בחינת של המתקת הדינים). במכתב שלפנינו נראה כי רבינו יצא מגדרו ושלח את המכתב להרה"ק ממעז'בוז אחר שיצא מאתו הקצף על הרה"ק בעל התניא זי"ע

ב"ה א' וארא תקנ"א, פראהבישט

שלום לקרוב קרוב ה' ליראיו, האי צדיקא גמורא, גדול מרבן שמו וכו' מו"ה ברוך שליט"א נכד מורנו ורבינו נבג"מ ממעז'בוז.

גיה"ק קבלתי, וכן קבלתי מכתב קדוש מידיד נפשי הרב הגאון מו' זלמינא [-הלא הוא הרב בעל התניא זי"ע] י"ג.

אוכל להשיב לכ"ק רק דבר אחד ששמעתי מפי קדושת אאמו"ר הקדוש [- רבי אברהם המלאך] ז"ל בזה הלשון: דער טאטע ז"ל האט מיר איינמאל גיזאגט, אז ווער עש וועט קריגן אויף מיין זלמינן לעבין איז גלייך וויא ער קריגט אויף דער הייליגער תורה, ווארים אין איהם איז נכלל די גאנצע תורה הקדושה. [- אבי, המגיד הגדול ממעז'ריטש זי"ע, אמר לי פעם אחת כי מי שיחלוק על זלמן מחמד נפשי, הרי הוא כמי שחולק ח"ו על התורה הקדושה, כי בו כלולה כל התורה] עד כאן לשונו הקדוש, וד"ל. יותר אין ובטוח אני שיבין כ"ק יח"ג מעתה.

**דברי ידידו באמת בלב שלם,
שלום במוהר"ר אברהם**

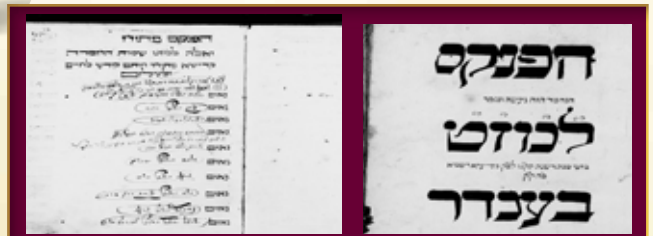
אגרות בעל התניא, אגרת מח (מתוך הגניזה החרסונית)

מבית רבו ויצא ללכת לביתו, ובלכתו עבר דרך בית משכן כבוד דודו הרה"ק הרבי מרדכי מטשערנאביל זכרונו לברכה לחיי העוה"ב, והעת היה בימי הקיץ והחלונות היו פתוחים, וראה מבחוץ איך שדודו הרבי מרדכי הנ"ל סובב בהיכלו הנה והנה, ומזמר הפזמון 'אליהו הנביא' בהתלהבות גדול. ואמר הרב הר' אריה ליב הנ"ל בזה הלשון: "האט זיך מיר ממש אויס געוויזען אז אליהו איז דא אין שטוב" (והיה ממש נדמה לי שאליהו זל"ט נמצא כאן בבית), ואיך אין נכנס לתוך הבית. וכשנכנסתי מצאתי את דודי הרב מרדכי הנ"ל משוקע כל כך במחשבותיו הקדושים, עד שלא ראה אותי כלל, עד שגמר כל הזמר, ואחר כך פנה וראה אותי, וקרא אותי בשמחה רבה: הא הא, אורח הגון כזה בביתי, ומיד צוה ליתן קאווא לשנינו, וישבתי עמו כשעתא חדא ונתפטרתי לביתי.

בבוקר השכמתי לבית רבי, הרבי שלום הנ"ל, וכאשר נכנסתי להיכל קדוש פנה אלי בדברים האלה: "אזוי ליבניא, דיא ווילסט מיך שוין אוועק ווארפין, איך וויל דיר ציעהן אזוי גרויס, און דיא ווילסט מיר אוועק ווארפין" (כך אהוב ליבי? האם רצונך כבר לזרוק אותי? רצוני לרומם אותך עד שתהיה כל כך גדול, ואתה רצונך לזרוק אותי?). מאז עוד לא באתי לבית דודי הנ"ל.

יכול אני להעיד שזרחה השמש על החלון שעמד רבי שלום הגדול והתפלל מנחה

בכתבי הרה"ח רבי מרדכי אהרן פישמאן ז"ל מובא בשם הרה"צ רבי אברהם אלימלך שפירא ז"ל אשר פעם בליל התקדש חג הפסח, כשנשלם ההכנות לעריכת שלחן הסדר וכבר ישב הקדוש רבי נחום טשערנובילער זיע"א מוכן לעשות קידוש, גם נכדו הקדוש הבינדערער רב, גם כן ישב, וכל המסובים מוכנים לקדש, רק הקדוש הרבי שלום הגדול לא היה. עלה חשק ברעיון הבינדערער רב שרוצה לילך ולראות עכשיו איפה הוא גיסו הקדוש הרבי שלום הגדול, ומה הוא עושה עכשיו. תיכף הרגיש זה הקדוש רבי נחום טשערנובילער זיע"א זקיניו, ואמר לנכדו הקדוש הבינדערער

פנקס ק"ק בענדער משנת תקנ"ג עד שנת תרמ"ח בעמוד 33 מופיע חתימת רבינו אריה לייב ובנו רבי שמעון שלמה, (תשו"ח לספריה הלאומית על רשותם להדפיס פנקס זה)

רב "יש לך מסתמא רצון לילך ולראות עכשיו איפה הוא עכשיו רבי שלום ומה הוא עושה, לך נא ראה". כי גיסו הבינדערער רב היה מקטין את עצמו בערך לגבי גיסו הרבי שלום הגדול, ממש כחסידי הדבוק לאדמו"ר הקדוש.

וילך הבינדערער רב למצוא את הרבי שלום הגדול, ומצא את הרבי שלום הגדול עומד אצל החלון, ומתפלל השמונה עשרה ברכות של מנחה. ואמר הבינדערער רב, "איך קען מעיד זיין בתורת עדות, אויף דעם פענסטער שעמד הרבי שלום הגדול ומתפלל מנחה, אז סי האט געשיינט די זוהן" (יכול אני להעיד בתורת עדות, שעל אותו החלון שעמד רבי שלום הגדול והתפלל מנחה, זרחה עליו השמש).

אמונתו ברבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע

עוד כתב הרה"ח רבי מרדכי אהרן פישמאן ע"ה בשם הרה"צ רבי אברהם אלימלך שפירא זצ"ל: בזמן שהתחתן הק' רבי שלום מפראהבישט עם הגזע של הק' רבי הירש לייב אליקער זי"ע, ובהתאסף הצדיקים והחסידים ביום החופה, ישבו רבי שלום הגדול עם גיסו הק' רבי אריה לייב הרב מבינדער אחי הק' מסאווראן, בבית מיוחד.

בא שליח מיוחד ואמר לרבי שלום הגדול, כי המחותרים הביטו מבעד לחלון ושמעו מהציפורים העפות, אשר המחותרים מהעולם העליון כבר לבשו בגדי יום טוב כדי ללכת אל החופה. אמר הרבי שלום הגדול להגבאי שלו שיביא לו הבגדי יום טוב כדי ללכת לחופה.

אחר כך בא שוב פעם שליח ואמר להרבי שלום הגדול כי המחותרים

שבילים בבית העלמין בבענדער

קלויז חסידי סאדיגורה בעיר בענדער

אחד האהלים של הצדיקים הטמונים בבית העלמין בבענדער

מצבת העצמות שפנו מביית העלמין הישן בו היה טמון הרה"ק מבענדער על מצבת האבן נכתב לזכרון: "העצמות היבשות שנלקטו מביית הקברות הישן עיר בענדער ת.נ.צ.ב.ה."

מצבת זכרון לשרידי הנרצחים בשנות השואה בבית העלמין בעיר בענדער

שמעו מהציפורים העפות מחוץ לחלון, שהמחותנים מהעולם העליון כבר הולכים לחופה, והחל הרבי שלום הגדול גם הוא ללכת עם גיסו להחופה.

אז אמר גיסו הרבי אריה לייב, רב בינדער, להרבי שלום הגדול: אני מאמין באמונה שלימה כי אם המחותנים שלכם יודעים מהציפורים מה שבעולם העליון, יודע גם האדמו"ר הק' כמוהם, ולמה צריך השליח לבוא ולהגיד שהמחותנים בעולם העליון הולכים כבר. ואם האדמו"ר הק' לא יודע מהציפורים, רק המחותנים יודעים על ידי הציפורים, למה אתם שותקים?

השיב לו הרבי שלום הגדול 'סי נישט קיין ראייה. איך האב נישט קיין צייט צו צו גיין צים פענסטער ארויס צו קוקען אויף די פייגלאך, אין זעהן ווי די פייגלאך שפילען זיך, ווייל איך בין אזוי פארנימען מיט זיך. (אין זו ראייה, אני אין לי זמן לגשת אל החלון להסתכל החוצה על הציפורים, ולראות איך שהציפורים משחקים, כיון שאני כל כך עסוק עם עצמי).

פראהבישט נקראה על שמו של רבינו

בספר קדושת אהרן (מהדורת ב"ב תשע"ד, עמ' שפג) מובא מכתבי הרה"ח מנחם נחום דאלגאטש זצ"ל שסיפר לפני הרה"ק בעל 'קדושת אהרן' מסדיגורה זי"ע את אשר שמע מחותנו ששמע מפי הרה"ק מבינדער זי"ע שהרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז' אמו לו שהעיר הורדענקע נקראה כן מחמת שהרה"צ רבי נחמן הורדענקער היה שם.

ונענה הרה"ק מסדיגורה שהאמת כן הוא שמחמת זה נקרא העיר על שם זה, וכן כל העיירות שנקראו בשמם שישבו בתוכם צדיקים נקראים על שם זה, מחמת שישבו בתוכם הצדיקים. כי ידוע רשר השם של כל דבר הוא המחיה אותו, ואף שנקראו כן בלשונם לא על פי מקרה הוא רק על פי השגחה מן השמים נקראו כך, כי השם מרמז על ענין גבוה, ולכן היתה סיבה מן השמים שנקראו כן.

כי איתא (סנהדרין לח:): שהראה הקב"ה לאדם הראשון דור דור

ודורשיו דור דור וחכמיו כו'. וכאשר הראה לו דור תנאים ואמוראים אמר לו זה רבי עקיבא וזה אב"י ורבא, וכשהראה לו צדיקי הדור אמר לו שזה הוא הרבי ר' ברוך ממעז'בוז' וזה הוא הרבי רבי שלום פראהבישטער, וזה הרה"נ הורדענקער, כי כך שמם לסיבה הידועה לו יתברך, ושר על כן לאחר כמה שנים כאשר הרשויות בנו עיירות שידורו בתוכם צדיקים היו מוכרחים לקרוא שם העיר 'מעז'בוז' או 'פראהבישט' או 'הורדענקע' וכדומה.

"רבי שלום, רבי שלום, רבי שלום" ג"פ לפני שחרית

מסורת מקובלת מפי זקני וגדולי החסידים, שהזכרת שמו וזכרו של הרה"ק רבי שלום מעוררת התעלות ושפע קודש. ידועה הנהגתו של גיסו ותלמידו, הרה"ק רבי אריה לייב מבענדער, שלא היה עומד להתפלל עד אשר היה שח מרבו הרבי ר' שלום, ובאם לא הזדמן לו לשוחח ממנו, היה מתעטף בטליתו ולפני שפתח בתפילה היה פותח ואומר בהתלהבות שלושה פעמים: "רבי שלום, רבי שלום, רבי שלום, - הודו לה' קראו בשמו..."

(אמונת אמת שטפנשט עמוד קלא' מפי הרה"ח ר' משה כהן ז"ל - ירושלים)

תמונות ומסמכים: ארכיון מכון תורת אמת שטפנשט, גנזך הרה"ח בעיריש ויס שליט"א, שליח חב"ד בקישנוב מולדובה הרב מנדל אקסלרוד